

Školovanje glasa u dječjem uzrastu

Danijela Župančić, prof.

DANIJELA ŽUPANČIĆ rođena je 6. srpnja 1976. godine u Virovitici. Srednju glazbenu školu završila je u Varaždinu. Diplomirala je 1999. godine na Institutu za crkvenu glazbu »Albe Vidaković« KBF-a u Zagrebu i solo pjevanje na Muzičkoj akademiji u Splitu u klasi prof. Cynthije Hansell-Bakić. Profesorica je solo pjevanja na Institutu i voditeljica zbora.

Pjevački talent javlja se već u dječjem uzrastu. Povijest dječjeg zbora javlja se u srednjem vijeku, kad su osnivane specijalne škole za glazbeno i vokalno obrazovanje. Tako je u Rimu osnovana *Schola cantorum* (škola pjevanja), u kojoj su dječaci stjecali vokalno obrazovanje za potrebe bogoslužja i školovali se devet godina. Otad se nastava počela temeljitije razvijati.

UVII. stoljeću se tako javljaju crkvene dječje škole (u Švicarskoj i Francuskoj), čiji je cilj bio obrazovanje djece u vokalnome smislu. Prvi konzervatoriji javljaju se u doba renesanse u Italiji. Također ih je bilo i u Rusiji, u sklopu manastira, u kojoj se, osim sakralnog repertorija njegovalo i svjetovno pjevanje, pa se smatra da je to preteča belkanta.

U današnje vrijeme postoje glazbene škole za učenje tehnike pjevanja, no imamo i dječje zborove koji rade isključivo iz zabave ili se igraju pjevajući, a mogu biti u sklopu nekoga dječjeg vrtića. Oni izvode uglavnom takozvanu »trendovsku« glazbu, dakle oponašaju stil odraslih, ali na dječji način. Tu se radi o pop ili rok glazbi, možemo naći i poneki bluz ili plesni stil. Ima i jednostavnijih melodija, koje više odgovaraju dječjem uzrastu i one su manje zahtjevne, a kreću se u intervalu terce, kvarte, eventualno kvinte i jednostavnijeg su teksta, koji se često i ponavlja. Redovito su uz glazbenu pratnju benda i zabavne su za širu publiku zbog neprestana kretanja melodije i bogatstva ritma. Često se pojavljuju na malim ekranima.

Nasuprot modernim stilovima, javlja se onaj klasičan stil, malo većih zahtjeva u opsegu melodije, načinu izvođenja, oblikovanju vokala, boji tona itd., koji zahtijeva individualni rad sa pedagogom, da bi se talent djeteta razvijao i dalje, i to pravilno.

Postavlja se pitanje treba li dijete u ranoj dobi školovati glas. Postoje dva različita stava o tome. Neki pedagogi i psiholozi tvrde da ne bi trebalo, jer to odvaja dijete od škole, takav rad zamara djecu i besciljan je, jer će se stečene navike ionako morati mijenjati nakon mutacije, kad glas pretrpi promjene u karakteru, snazi, obujmu i boji. Kažu da je to smisleno tek nakon mutacije, a da bi se dotad dijete trebalo posvetiti sviranju nekog instrumenta ili stjecanju opće glazbene kulture.

Ima i onih koji tvrde suprotno i kažu da je budućnost glazbe u osnovnim školama. Smatraju da dječji glas treba što ranije individualno i racionalno obučavati, naročito ako je dijete fizički i mentalno dobro razvijeno. Osim toga ako dijete može svirati neki puhači instrument u doba razvoja pluća, zašto ne bi pohađalo i pjevanje? Povijest je pokazala da je ta tvrdnja istinita.

Pjevanje pozitivno utječe na dječji organizam i učestalo disanje razvija grudni koš, povećava kapacitet pluća, pa djeca fizički jačaju. Budući da je dječji glas osjetljiv, treba ga dati na poku dobromu pedagogu, jer oni često imitiraju loše pjevače, a oni koji pjevaju u zborovima znaju i forsirati ton, da bi se što bolje čuli, pa time naprežu glasovne organe, što uzrokuje ružne navike, oboljenje, ili čak gubljenje glasa. Zato je školovanje mekoga dječjeg glasa, ipak, najbolje sredstvo i to, ako je moguće, individualno.

Kada je najbolje započeti školovanje glasa? Vjerojatno u sedmoj ili osmoj godini života.

Uz odgovoran zadatak razvijanja glasa, sluha i ritma, djetetu treba i

temeljna znanja iz glazbene teorije. Poučavanje djeteta treba biti jasno i razumljivo, s mnogo strpljenja. Pedagog ne smije tijekom poučavanja koristiti presložene termine i nagomilavati fraze, jer dijete ne može razumjeti i ispuniti takve zahtjeve. Treba paziti da dijete ne forsira ton, što najčešće vole raditi, nego ga pravilno naučiti disati, da bi došlo do pravilnog povezivanja struje zraka i tona. Važna je i čista intonacija te jasna dikcija, a isto tako i odabir kompozicije za pojedino dijete,

koje će odgovarati njegovu tipu glasa. Pjevanjem repertorija koji ne odgovara uzrastu, ili zrelosti djeteta u previsokom ili predubokom registru može doći, kao što je prije spomenuto, do oboljenja i promuklosti.

Loše navike je teško iskorijeniti, pa je obrazovanje glasa u dječjoj dobi najvažnije, a ključno je reći da bi pedagogi koji rade takav posao trebali biti najstručniji, jer je to ključno za daljnji razvoj pojedinaca, koji kasnije postaju profesionalni pjevači.

